गोपालीको नेर्तवमा रेडक्रस । पृष्ठ ६ मा

sfof{no
थाहा नगरपालिका-४
मिडिया चोक, मकवानपुर
;Dks{g+
९८०७२२५०७२
Odh
bikaskhabar@gmail.com

प्रेस काउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त

विकास

www.bikaskhabar.com
खबरपत्रिका साप्ताहिक

● मकवानपुर, वर्ष-१०, ● अंक-३४, ● २०७४ फागुन २१ गते सोमबार, ● 05 March. 2018, ● नेपाल सम्वत्-११३८, ● पृष्ठ-६, ● मूल्य रु. ५/-

इन्द्रसरोवरमा 'पर्यटनका लागि साहित्य'

पर्यटक डोऱ्याउँदै "बना"

इन्द्रसरोवर तालमा भएको साहित्यिक कार्यक्रम । फोटो सौजन्यः रोशन पुन

◆ विकास संवाददाता
थाहानगर

कविता सुन्न कहाँ जाने ? पक्कै कुनै कार्यक्रम वा साहित्यिक सम्मेलन । अनि अर्को सवाल, पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि के गरिएला ? गोष्ठी, सेमिनार, सभा सम्मेलन यस्तै-यस्तै । तर मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा अलि फरक तरिकाले पर्यटन प्रवर्द्धनको मेलो सारिएको छ । सँधै पर्यटकीय संभावना बोकेको ठाउँ भनेर भाषण भइरहने इन्द्रसरोवरमा गाउँपालिकाले अरू भन्दा भिन्न 'अक्कल' लगायो । र, कार्यक्रमको लागि नारा नै बनायो-'पर्यटनका लागि साहित्य ।' यहि नाराले इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाले साहित्य र पर्यटनबीचको अन्तरसम्बन्ध छरफस्ट पारिदियो ।

मुलुकभरबाट मकवानपुरको इन्द्रसरोवर (कुलेखानी) मा १८ र १९ फागुनमा तीनदर्जन कविहरू उतार्न सफल भयो गाउँपालिका । मुलुककै पहिलो मानव निर्मित यो तालमा उनीहरूले दुई दिन बिताए, कविता सिर्जना गरे अनि सुनाए । इन्द्रसरोवरमा रोचक त झन के भयो भने, तालको वरिपरि झिलीमिली साँझबत्तीका साथ कविहरूले डुंगामै बसीबसी कविता सुनाए । कविहरूले एकहातले 'बना' समाइ-समाई डुङ्गा हाँके, कविता वाचन गरे । आफ्नो थलोमा आएका स्रष्टालाई सुन्न गाउँलेहरू झण्डै आधारतसम्म ताल किनारमा बसे । तालछेउका बस्तीमा चिसो सिरेटो खपेर झ्याल र पिढीमै बसेर चाख लाएर सुने । पर्यटकीय गन्तव्य इन्द्रसरोवर तालमा गाउँपालिकाले सर्वनाम थिएटरसँग सहकार्य गरेर स्रष्टाहरूलाई तालमा निम्त्याएको हो ।

'पर्यटनका लागि साहित्य' नाम दिइएको कार्यक्रमका लागि मकवानपुर सहित विभिन्न जिल्लाका स्रष्टाहरु १८ फागुन दिउँसो इन्द्रसरोवर ताल किनारमा पुगेका थिए । कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नका लागि त्यहि साँझ पूर्वप्रधानमन्त्री झलनाथ खनाल पुगेका थिए । खनालले गोजीबाट आफ्नो कविता कृति 'शताब्दीको पहिलो बिहान' शीर्षकको कविता सुनाउँदै काव्ययात्रा उद्घाटन गरेका हुन् । तालको मध्यभागमा डुङ्गामा थपक्क बसेका कविहरूले कविता सुनाएका हुन् । 'यो त निकै रोचक कार्यक्रम भयो,' पूर्वप्रधानमन्त्री खनालले भने, 'यसरी नै पर्यटनलाई साहित्यसँग जोडेर लान सकियो भने मुलुकलाई धेरै ठूलो योगदान पुऱ्याउँछ ।' १९ फागुन बिहान भने स्रष्टाहरूबीच 'मकवानपुरमा साहित्यिक पर्यटनको सम्भावना' विषयक कार्यत्रपत्र प्रस्तुत गरी छलफल चलाइयो । कार्यपत्र पस्केका थिए, जिल्लाकै कवि निमेश निखिलले । उनले कार्यपत्रमा मकवानपुरको सांस्कृतिक सम्पदा, प्राकृतिक र जैविक विविधता एवं पर्यटकीय थलोहरूको उल्लेख गर्दै यिनलाई साहित्य र लेखनमार्फत प्रवर्द्धन गर्न सकिने दाबी गरे । महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले भीमफेदी उकालो चढ्ने क्रममै 'यात्री' कविता लेखेर उतिबेलै पर्यटन साहित्यको सुरूवात गरेको भए पनि जिल्लालाई साहित्यमार्फत चिनाउन थुप्रै काम गर्नुपर्ने उनले सुझाए । तामाङ, चेपाङ, वनकरियादेखि गोपालीसम्मको सांस्कृतिक विविधतालाई पनि पर्यटन र साहित्यसित जोड्नुपर्ने उनले बताए ।

कार्यपत्रमाथि कविहरु रमेश क्षितिज, भूपिन र अनिता न्यौपानेले टिप्पणी गरे । यसपछि पुनः ताल किनारमा कवि गोष्ठी गरियो । कवि उषा शेरचन, विप्लप ढकाल, ज्योति जंगल, राजेन्द्र पराजुली, रमेश क्षितिज, भूपिन, प्रोल्लास सिन्धुलीय,

बाँकी पेज ६ मा

जिम्मेवारीलाई इमान्दारीमा बदलौं, सम्वृद्ध हुन्छ-विष्ट

◆ मञ्जरी बलामी

आफुले लिएको जिम्मेवारीलाई इमान्दारीमा बदल्न सके थाहानगर मात्र नभइ देश नै समृद्धिको बाटोमा लम्किने थाहा नगरपालिकाका नगर प्रमुख लवशेर बिष्टले बताएकाछन् । उत्तरी मकवानपुरको थाहा नगरपालिकामा भएको नेपाल विद्यालय कर्मचारी युनियन थाहानगर कमिटिको प्रथम नगर अधिवेशन कार्यक्रमको उद्घाटन गर्दै प्रमुख विष्टले यस्तो बताएका हुन् ।

थाहा नगरपालिकाका विद्यालयहरूमा विगत लामो समयदेखि निरन्तर रूपमा विद्यालय सहयोगीको रूपमा कार्य गर्दै आइरहेका बिद्यालय सहयोगीहरूको समिति नेपाल बिद्यालय कर्मचारी युनियन थाहानगर कमिटिको १९ फागुनमा भएको प्रथम अधिवेशनमा बोल्नु हुदै प्रमुख अतिथि समेत रहेका बिष्टले नगरले अब बनाउने शिक्षा ऐन शिक्षकमैत्री, विद्यालय सहयोगीमैत्री, विद्यार्थीमैत्री र अभिभावकमैत्री बन्ने बताए । बिष्टले मिहिनत र लगनशीलताको आधारमा श्रम ऐनलाई आधार मानेर पारि श्रमिक व्यवस्था हुने र्कचारीहरूलाई ढुक्क हुन आग्रह गरे । नेपाल विद्यालय कर्मचारी युनियन जिल्ला मकवानपरका उपाध्यक्ष तथा कार्यक्रमका सभाध्यक्ष मधुसुदन रायमाझीले नेपाल विद्यालय कर्मचारी युनियनको प्रमुख शत्रु नै नेपाल शिक्षक संगठन रहेको बताए ।

एउटै विद्यालयमा काम गर्ने शिक्षक र विद्यालय सहयोगीहरूको भिन्दा भिन्दै समस्या भए पनि शिक्षकरूले आफुहरूको माग सम्बोधनमा विभेद गरेको भन्दै शिक्षकहरू नै आफुहरूको शत्रु रहेको बताए ।

थाहा नगर मिडिया एसोसिएनिका अध्यक्ष कुमार नेगीले थाहा नगरमा रहेका बिभिन्न विद्यालयहरूले स्वर्ण जयन्ती,

बाँकी पेज ६ मा

थाहा नगरपालिका
yfxf gu/ sfo{kflnsfsf] sfof{no
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

सुचना ! सुचना !! सुचना !!!

सूचना प्रकाशित मिति २०७४/११/१७

शैक्षिक सत्र २०७५ सालमा यस थाहा नगरपालिका भित्र विद्यालय सञ्चालन अनुमति लिन चाहने र सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुले कक्षा तथा तह थप (कक्षा ११ र १२ को हकमा विषय समेत थप) गर्न यहि २०७४ चैत्र १ गते भित्र थाहा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय शिक्षा शाखामा शिक्षा शाखाले तोकेको ढाँचामा निवेदन पेश गर्न सम्बन्धित सबैलाई जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

थाहा नगरपालिका
gu/ sfo{kflnsfsf] sfof{no
शिक्षा शाखा

JolQmut 36gf btf{ ;DaGwL h?/L ;'rgf Û

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

yfxf gu/kflnsf
gu/ sfo{kflnsfsf] sfof{no
OGb|o0fLrf}/, dsjfgk'/

नेपाल सरकारको सूचना Û

हाम्रो हरेक कदमहरु राष्ट्रिय स्वार्थबाट प्रेरित हुने संस्कृतिको विकास गरौं ।

नेपाल सरकार
;'rgf tyf ;~rf/ dGqfno
सूचना विभाग

सम्पादकीय

अन्तराष्ट्रिय श्रमिक दिवसको शुभकामना

फागुन २४ अर्थात् अन्तराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस । आठ मार्च औद्योगिक क्षेत्रका मजदुर महिलाहरुले आफ्नो हकको लागि अमेरिकाको न्यूयोर्क शहरबाट आवाज उठाएको दिन । समान कामको समान ज्याला, १८ घण्टा कामको समय घटाएर १० घण्टा बनाउन र मातृशिशु सुरक्षाजस्ता माग राखेर झण्डै १ सय ६० वर्ष पहिले अमेरिकाको सुती कारखानाका मजदुर महिलाहरुले आवाज उठाएको यो सन्दर्भलाई औपचारिकरुपमा श्रमिक महिला दिवसको रुपमा मनाउन थालिएको पनि १ सय ५ वर्ष पुगिसक्यो । तर समानताको आवाज अझै व्यावहारिकरुपमा संवोधन भएको छैन । समानताको झण्डा उठाउने काम निरन्तर जारी छ । प्रतिकुल परिस्थितिमा पनि महिलाहरुका बीच आन्दोलनको ऊर्जा स्रोत बनेर आठ मार्चको सन्दर्भ आउने गर्छ ।

यस वर्ष लैंगिकमैत्री संविधान महिला हिंसाको निदान भन्ने नारा अघि सारेर हाम्रो देशमा आठ मार्च मनाइँदैछ । अन्तराष्ट्रियरुपमा मानव अधिकारको लागि महिला सशक्तिकरणलाई जोड दिँदै त्यसलाई व्यवहारमा उतार्ने आवश्यकतामा जोड दिइएको छ । हाम्रो देश यतिबेला नयाँ संविधान निर्माणको प्रक्रियामा छ । नयाँ नेपालको नक्शांकन गर्ने नयाँ संविधान लैंगिकमैत्री बन्न सक्ने हो भने लैंगिक समानताका बाधक बनेका कानुनी जटिलताहरु पछि फुक्दै जानेछन् । त्यसैले यतिबेला सबैको जोड नयाँ संविधान लैंगिकमैत्री होस् भन्नेमा सबै चनाखो हुनु जरुरी छ ।

आठ मार्चको सन्दर्भमा कुरा गर्दा न्याय र समानताका लागि संसारभरका महिलाहरूले आठ मार्चलाई श्रमिक महिलाहरूको अधिकारको आन्दोलनको गौरवगाथा बोकेको दिनको रूपमा स्मरण गर्दै आइरहेका छन् । हाम्रो सन्दर्भमा पनि थुप्रै आन्दोलन भए । विभेदयुक्त सामन्ती शासनको अन्त्यको आन्दोलनदेखि महिला अधिकारका आन्दोलन पनि भइरहेका छन् । जहानिया राणा शासन, निरंकुश पञ्चायती शासन हुँदै देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र आएको छ । फर्केर हेर्दा, आन्दोलनको स्वरूपमा परिवर्तन आयो होला, राजनीतिक परिवर्तनसँगै सरकार परिवर्तन भए होलान्, राजनीतिक पार्टीका नारा पनि परिवर्तन भए होलान् तर महिलाका समस्या भने अझै उस्तै छन् । महिलामाथि गरिने विभेद उस्तै छन् । हिंजो र आजलाई तुलना गरेर धेरै परिवर्तन भएको भन्न सकिएला तर आजलाई हेरेर मिहीनरुपले तुलनात्मक अध्ययन गर्ने हो भने महिला विभेदको खाडल पुरिएको छैन । महिलाको श्रमको गणना नहुँदा उनीहरुले परिवार, समाज र सिंगो देशमा पुऱ्याएको योगदानको कदर हुन सकेको छैन । ज्यालामा असमानतामात्रै होइन, कुनै पनि क्षेत्रमा श्रमिक महिलाको न सामाजिक सुरक्षा छ न त कानुनी सुरक्षा नै । महिलाहरूको कामको मान्यता र मूल्यमा रूपान्तरण भएको छैन । समाजमा दिनदिनै हुने महिला हिंसाले दिगो शान्तिको कुरा गफमा मात्रै सावित हुँदैछ ।

त्यसो त लैंगिक समानता कायम गर्न सरकारले चालेका कदमहरु सकारात्मक पनि छन् । केही कानूनहरु पनि बनेका छन् तर कार्यान्वयन तहका समस्या संबोधन नहुँदा न्यायको सवाल अझै 'आकाशको फल' जस्तैजस्तै छ । पीडितमुखी कानूनको अभाव, जवाफदेहीताको कमी, दण्डहीनताले अपराधीको मनोवल बढ्ने र पीडित झनै पीडित हुने काम भइरहेको छ । सरकारले पीडितको सामाजिक सुरक्षा, दिगो जीविकोपार्जनजस्ता क्षेत्रमा कार्यक्रम ल्याउन सकेको छैन । महिला हिंसा निदानको कुरा गरिरहँदा लैंगिकमैत्री संविधानसँगै कार्यक्रमिकरुपमा यी विषयहरु संबोधन हुनुपर्छ ।

yfxf gu/kflnsfsf] zv/sf[sfp06/af6 lbjfa; ;]jf

विहान	६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान	६:१५	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान	८:00	बजे हेटौडा (बस)
विहान	८:१५	बजे सिमभन्ज्याङ हुँदै काडमाण्डौ (फोर्स)
विहान	९: 00	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान	९:00	बजे हेटौंडा जम्बो हाइस
विहान	९:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान	१0:१५	बजे मार्खु, पालुङ हुँदै हेटौंडा (मिनीबर्स)
विहान	१0:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
विहान	१0:३0	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान	१२:३0	बजे हेटौंडा (बर्स)
मध्यान्ह	१२:३0	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यान्ह	१:३0	बजे हेटौंडा (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे पालुङ गोगने पकने (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	२:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	३:00	बजे पालुङबाट मार्खु (बस)
दिउँसो	३:३0	बजे पालुङबाट काठमाण्डौं (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इन्चार्ज अरुण लामा ९८५५0७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ९८५५0७0५६१

dxTjk"0f{ 6]lnkmf]g gDa/x?

पालुङ एम्बुलेन्स (चालक)	९८१४२०७४०१
आग्रा एम्बुलेन्स (चालक)	९८६०२२३७५५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७-६२०३६४
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७-६२०५१२
ईप्रका पालुङ (प्रमुख)	९८५५०६९४९९
प्रहरी चौकी फाखेल	०५७-६९२५१८
जिल्ला प्रशासन मकवानपुर	०५७-५२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५७-४०००२९

सामाजिक समावेशीकरणको आवश्यकता तथा महत्व

✍ uDeL/axfb'/ xf8f

नेपालमा जाति, आदिवासी र जनजातिको उत्पत्ति र विकासका दृष्टिले ठूलो अन्तर नभएका कारण मौलिकताका आधारमा यिनीहलाई अलगअलग गर्न कठिनाइ पर्दछ तापनि यिनीहको समानता र भिन्नता सम्बन्धमा फरक(फरक दृष्टिकोण राखिएको छ। सन् १९२३ मा अन्तराष्ट्रिय श्रम संगठनले आदिवासी श्रमिकहका अधिकारका बारेमा कुरा उठायो। १९९३ मा संयुक्त राष्ट्रसंघले आदिवासी वर्ष नै मनायो। सर्वप्रथम टिबेटो-बर्मन भाषा बोल्ने सिनो-मंगोल जाति ५००० वर्ष अगाडि नेपालमा आएको थियो। नेवारह गौतम बुद्धको समयमा कपिलवस्तुमा बनारसका राजा विदेवले हमला गर्दा भागेर काठमाडौँ उपत्यकामा आएका थिए। जयस्थिति मल्लको समयमा यिनीहको बौद्धमार्गी भिक्षु-भिक्षुणीसँग वैवाहिक सम्बन्ध कायम भयो। मल्ल राजाहले लिच्छविहलाई हराई उनीहलाई ज्यापूमा मिलाएका थिए। यसरी हेर्दा जातिहमा एक-अर्काबीच सम्मिश्रण भएको पाइन्छ। त्यसकारण संयुक्त राष्ट्र संघले राज्यको मूल प्रवाह समातेर बसेका जातिभन्दा पहिले आएकालाई आदिवासी मानेको हो। नेपालमा आदिवासी र जनजाति यी दुई शब्द एकसाथ प्रयोग हुँदै आएका छन। यिनीहलाई शासक वर्गहले जबरजस्ती वर्ण व्यवस्थाको प्रवाहभित्र पारेर सांस्कृतिक पमा शोषित र उत्पीडित बनाएका थिए। यिनीहलाई आफ्नो मौलिक संस्कृतिविहीन बनाउने प्रयासहसमेत भए। यिनीह भाषा, धर्म, संस्कृतिका आधारमा विभेदयुक्त र उत्पीडित भएका छन। र ाज्यको मूल प्रवाहमा क्षेत्री(ब्राह्मणहको एकाधिकार कायम भई यिनीह यसबाट अलग्गिन गएका हुन। राज्यको मूल प्रवाह कब्जा गरी बसका यी क्षेत्री ब्राह्मण जातिभन्दा पहिले आएका मगर, गुङ, र ाई, लिम्बू, नेवार, तामाङ, शेर्पा, थकाली र थाह आदिवासी हुन्। खस जातिहको भन्दा भिन्न भाषा, धर्म, संस्कृति भएकाले उनीहलाई जनजाति पनि भनिएको हो। आदिवासी जनजातिको अर्थ प्रस्ट्याउँदै इच्छापूर्ण राई भन्दछन्, 'वास्तवमा आदिवासी र जनजातिलाई कतिपय सन्दर्भमा एउटै माने पनि यिनीहरू पृथक् विशेषता बोकेका पदावली हुन्। कतिपय सन्दर्भमा आदिवासी र जनजाति एउटै भए पनि यी दुई आधारभूत पमा फरक अर्थ बोकेका शब्द हुन्। आदिवासी भन्नाले शाब्दिक पमा सबैभन्दा पहिले त्यो भूमिमा खनजोत गरी बस्ती बसाउने जातिलाई बुझाउँछ र उनीह सोझै जमिनको स्वामित्वसँग सम्बन्धित हुन्छन् भने जनजातिह भाषा, संस्कृति, रीतिरिवाज र परम्परासँग सम्बन्धित छन्। नेपालको सन्दर्भमा जनजातिह आदिवासी हुन् र आदिवासी नै जनजाति पनि त्यसैले यहाँ बसोबास गर्ने जनजातिह आदिवासी नै हुन् यसमा कुनै शंका छैन।'

नेपालमा विगत ५० वर्षदेखि सामाजिक परिवर्तनले तीव्रता लिएको छ। तापनि सामाजिक कल्याणको क्षेत्रमा जति प्रगति हुनुपर्ने हो त्यति हुन सकिरहेको छैन। यतिसम्म चाहिँ के भन्न सकिन्छ भने नेपालमा योजनाबद्ध परिवर्तनको क्रममा ग्रामीण पुनर्निमाण, श्रम कल्याण, दलित जातिहको उत्थान, जनजाति एवं महिलाहको स्थितिमा सुधार गर्ने हेतुले केही कार्यहरू निःसन्देह गरिएका छन् तर योजनाहरूको प्रगति भने राखिएको लक्ष्यअनुसार भएको छैन। योजनाबद्ध परिवर्तनको अधिकांश लाभ साधारणतया ती मानिसहले पाएका छन् जो पहिलेदेखि नै सम्पन्न थिए। विभिन्न समाजशास्त्रीय अध्ययनहबाट के स्पष्ट भएको छ भने योजनाबद्ध परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रमा इच्छित सफलता प्राप्त गर्न सकेको छैन।

(क) अशिक्षा (ख) लक्ष्य र साधनमा असन्तुलन (ग) व्यावहारिक पक्षमा कम ध्यान (घ) प्रशासनको अकुशलता र स्वार्थपरताः (ङ) गुटबन्दी र दरबन्दी : (च) मानवीय तथा सांस्कृतिक कारकहको उपेक्षा (छ) ढि एवं अन्धविश्वास (ज) राष्ट्रिय चरित्रको अभाव (झ) विश्वासिलो तथ्यांकको अभाव (ञ) समाज वैज्ञानिक र प्रशासक बीच सहयोगको अभाव (ट) साधारण जनतामा उत्साह एवं सहयोगको अभाव। नेपालमा योजनाबद्ध परिवर्तनलाई सफल पार्नका लागि उपयुक्त सीमा वा बाधाह हटाउन र समाज वैज्ञानिकहलाई सक्रिय सहयोग जुटाई दिन आवश्यक छ। प्रत्येक समाज सधैँ स्थिर, संगठित, एकीकृत, सन्तुलित एवं समतुल्य अवस्थामा राख्नका लागि त्यसका अंगह अथवा संरचनाका तत्वह क्रियाशील रहन्छन्। यसरी सामाजिक व्यवस्थालाई स्थिर राख्नका लागि संरचनात्मक तत्वहको प्रकार्यात्मक सम्बन्धको निकै नै महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। मानव पनि सामाजिक एवं सांस्कृतिक व्यवस्थाको एक एकाइ हो। परिवर्तन शब्दले कुनै तथ्य, वस्तु वा संरचनामा आउने फेरबदललाई संकेत गर्दछ। संसारका सबैजसो भौतिक एवं अभौतिक वस्तुह परिवतर्नशील छन्। त्यसैले समाज र संस्कृति पनि निरन्तर रूपमा समय, परिस्थिति, आवश्यकता र मानव विकास सँगै परिवर्तन भइरहेको छ। सांस्कृतिक परिवर्तनभित्र निम्न कुराहलाई समावेश गर्न सकिन्छ। जस्तै : (क) सांस्कृतिक परिवर्तन, धर्म, ज्ञान, कला, विश्वास, साहित्यप्रथा कानुन आदि सबै क्षेत्रमा हुने परिवर्तन हो। (ख) सांस्कृतिक परिवर्तनबाट संस्कृतिका विभिन्न पक्षहमा हुने परिवर्तनको बोध हुन्छ। (ग) सांस्कृतिक परिवर्तनको विशेषगरी सचेत प्रयत्न वा घटनाबाट हुनेगर्छ। (घ) सांस्कृतिक परिवर्तनको गति प्रायः तीव्र हुन्छ। हरेक समाजका आ` नाआ` नै आवश्यकता हुन्छन्। सामाजिक आवश्यकता र स्थितिअनुसार मानवीय आवश्यकता निर्धारण हुन्छन्। अधिकांश समाजहमा सांस्कृतिक परिवर्तन ल्याउने केही तत्वह यस प्रकार छन्। (क) आविष्कार (ख) खोज (ग) नवीकरण (घ) प्रसार (ङ) पर-संस्कृति ग्रहण (च) निर्देशित परिवर्तन। जसरी सांस्कृतिक परिवतर्नका लागि केही महत्वपूर्ण संयन्त्रह क्रियाशील हुन्छन्। त्यसैगरी सामाजिक परिवर्तनमा पनि केही प्रभावकारी तत्वहले आफ्नो भूमिका निर्वाह गरिरहेका हुन्छन। यस्ता तत्वहमा जैविक तत्व, प्राविधिक तत्व, भौगोलिक तत्व, आर्थिक तत्व राजनीतिक तत्व, मनोवैज्ञानिक तत्व, सांस्कृतिक तत्व आदि रहेका हुन्छन। सामाजिक परिवर्तनलाई सांस्कृतिक परिवर्तन एउटा पक्ष मान्न सकिन्छ। तर संस्कृतिको प्रभाव समाजका सबै पक्षहमा पर्दछ। संस्कृतिले सामाजिक सम्बन्धमा मात्र प्रभाव पार्ने होइन कि यसले प्रविधिको परिवर्तनको दिशा एवं स्वपको समेत निर्धारण गर्दछ। परिवर्तन एक निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया हो। यो समाजका विभिन्न पक्षहमा फरकफरक किसिमबाट देखा पर्दछ। ग्रामीण सामाजिक परिवर्तनका आफ्नै आयामह छन्। आजकाल ग्रामीण समाजमा व्यक्तिको हैसियत उसको परिवारको प्रतिष्ठा, जाति र सम्पत्तिको आधारमा नभईकन उसको व्यक्तिगत क्षमता र व्यक्तित्वको आधारमा गरिन्छ। अथवा योग्यताको आधारमा व्यक्तिको स्थिति निर्धारण हुन्छ। नेपाली ग्रामीण समाजमा पनि आधुनिकीकरणको प्रभावले गर्दा सामाजिक संगठनमा पारिवारिक महत्वमा कमी आएको छ। ग्रामीण समाजमा आधुनिकीकरणको प्रभावलाई हेर्दा मुख्यतया यसको प्रभाव परिवार, विवाह, संस्कार एवं वैयक्तिक व्यवहारहमा परेको देखिन्छ।

समावेशीकरणको माध्यमबाट समावेशी विकास गर्ने अवधारणा हालैका दिनहमा अगाडि बढिरहेको छ। वर्तमान त्रि-वर्षीय योजनाको रणनीति र प्राथमिकताका क्षेत्रहमा समावेशी विकासलाई जोड दिइएको छ। योजनाअनुसार समावेशी विकासमा वञ्चित समूहको सशक्तीकरण र समावेशीकरण गरी दुई कुराह पर्छन्। सामाजिक समावेशीकरण, आर्थिक समावेशीकरण, राजनीतिक समावेशीकरण, सांस्कृतिक समावेशीकरण तथा अस्तित्व र सहकार्यको संस्कृतिको विकासजस्ता विषयहरु समावेशी विकासका आयामहरु हुन्।

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

समावेशीकरणको माध्यमबाट समावेशी विकास गर्ने अवधारणा हालैका दिनहमा अगाडि बढिरहेको छ। वर्तमान त्रि-वर्षीय योजनाको रणनीति र प्राथमिकताका क्षेत्रहमा समावेशी विकासलाई जोड दिइएको छ। योजनाअनुसार समावेशी विकासमा वञ्चित समूहको सशक्तीकरण र समावेशीकरण गरी दुई कुराह पर्छन्। सामाजिक समावेशीकरण, आर्थिक समावेशीकरण, राजनीतिक समावेशीकरण, सांस्कृतिक समावेशीकरण तथा अस्तित्व र सहकार्यको संस्कृतिको विकासजस्ता विषयह समावेशी विकासका आयामहरू हुन्। समावेशी परीक्षण, समावेशी विश्लेषण, समावेशी अनुगमन, समावेशी मैत्री-कानुनको निर्माण र समावेशी सोचलगायतका विषयहरू समावेशी विकासका स्वप एवं विकासका कार्यहमा पर्छन्। पहुँच, पहिचान, प्रतिनिधित्व, प्राकृतिक स्रोतमाथिको अधिकार र परिचालनलाई समावेशीकरणका प्रत्यक्ष आयामहको पमा तथा भूमि, भेष, भाषा, भाइचारा, भातृत्व र भोखमरीलाई समावेशीकरणका आयामहसँग गाँसिएको मुद्दाको पमा हेरिन्छ। यिनीहलाई समष्टि भावमा समतामूलक समानता समान धरातल र सामाजिक एकीकरणको पमा हेरिन्छ। समावेशीकरण कुनै एक क्षेत्रमा गरेर मात्र हुँदैन, राज्य संयन्त्रको सबै तह र तप्काहमा यो जरी पर्छ, शासनमा सहभागिता, सामाजिक समावेशीकरण, आर्थिक समावेशीकरण, राजनीतिक समावेशीकरण, धर्म निरपेक्षता, सांस्कृतिक समावेशीकरण, प्रादेशिक समावेशीकरण, कानुनी बहुलवाद, भाषिक समावेशीकरण, साम्प्रदायिक सद्भाव, अस्तित्व र सहकार्यको संस्कृति जस्ता विषयह समावेशीकरणका क्षेत्रभित्र पर्छन्।

समावेशीकरण कसरी गर्ने भन्ने विषयमा विभिन्न मत-मतान्तरहरू पाइन्छन्। प्रशासनिक समावेशीकरण सकारात्मक विभेदको नीति तथा आरक्षणको माध्यमबाट हुनसक्छ भने राजनीतिकलगायत अन्य पक्षहको समावेशीकरणका लागि संघीय

बाँकी पेज ३ मा

फरमालिन प्रयोग नगर्न सर्वोच्चको आदेश

बजारमा बेच्न राखिएका माछामा प्रयोग हुँदै आएको फर्मालिन (स्वच्छ राख्न प्रयोग गरिने रसायन) रोक्न सर्वोच्च अदालतले परमादेश जारी गरेको छ । अधिवक्ता राजकुमार राना र चक्रलाल श्रेष्ठले फर्मा्लिन प्रयोगका कारण आम उपभोक्ता विषादी हालेको माछा खान बाध्य भएको भन्दै दायर गरेको रिटमा सर्वोच्चले सोमबार परमादेश जारी गरेको हो ।

प्रधानन्यायाधीश गोपाल पराजुली र केदारप्रसाद चालिसेको संयुक्त इजलासले नेपालभर बिक्री-वितरण हुने माछामा 'फर्मा्लिन' नामक विषादी प्रयोग नगर्न सरकारका नाममा परमादेश जारी गरेको हो । आम उपभोक्ताको स्वस्थ माछा खान पाउने हक भएकाले माछालाई ताजा बनाउने नाममा मानव स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष असर पुग्ने विषादी प्रयोग नगर्न सर्वोच्चले परमादेश जारी गरेको छ ।

भारतबाट नेपालमा भित्रिने माछामा फर्मालिन नामक विषादी प्रयोग गरेर बजारमा बिक्री-वितरण हुँदै आएको तर्फसमेत सर्वोच्चले सरकारको ध्यानाकर्षण गरेको छ । कुनै पनि वस्तुलाई ताजा बनाउने नाममा प्रयोग गर्ने फर्मालिन विश्वका धेरै देशमा प्रतिबन्ध लागिसकेको छ । तर, नेपालमा भारतबाट आयात हुने माछाको भने परीक्षणसमेत हुँदैन । मानव शवलाई धेरै दिनसम्म सड्न नदिन प्रयोग गरिने फर्मालिन माछामा पनि राख्ने गरिन्छ ।

फर्मालिनको प्रयोग हानिकारक

माछामा प्रतिकिलो शून्य दशमलव २ मिलिग्रामसम्म फर्मा्लिन हाल्न विज्ञले सुझाउँदै आए पनि नेपालमा बिक्री-वितरण हुने माछामा प्रतिकिलो ४ दशमलव ५ मिलिग्रामसम्म फर्मा्लिन प्रयोग हुने गरेको विज्ञान तथा विधि प्रयोगशालाको रिपोर्टमा उल्लेख छ । तर , विश्व स्वास्थ्य संगठनले भने खानेकुरामा फर्मा्लिनको प्रयोग शून्य हुनुपर्ने जनाएको छ ।

शिक्षक तालिममा साढे १ अर्ब खर्च, उपलब्धि न्यून

विगत चार वर्ष अवधिमा सरकारले सार्वजनिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकलाई तालिम दिन १ अर्ब ६७ करोड खर्च गरेको छ । शिक्षकले तालिम पाए पनि विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि भने ५० प्रतिशतभन्दा कम देखिएको छ । शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका अनुसार शिक्षक तालिमका लागि चार वर्षमा १ अर्ब ६६ करोड ८६ लाख ४२ हजार रूपैयाँ खर्च भएको छ । तीमध्ये देशभरका २९ शैक्षिक तालिम केन्द्रमार्फत ९६ करोड ८७ लाख ९१ हजार खर्च भएको थियो । बाँकी रकम प्रशासनिक, पाठ्यक्रम विकासमा खर्च भएको हो।

यसबाहेक सरकारले सञ्चालन गरेको टिचर इजुकेसन प्रोजेक्ट (२०६१-२०६५) ले प्राथमिक तहका सबै शिक्षकलाई सेवाकालीन तालिम दिएको थियो । उक्त प्रोजेक्टमा एसियाली विकास बैंक र नेपाल सरकारको गरी २ अर्ब ५० करोड रकम खर्च भएको थियो । सरकारले सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी र राहत दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकलाई सेवाकालीन तालिम दिँदै आएको छ । यस वर्षदेखि भने निजी विद्यालयका शिक्षकलाई पनि तालिम दिन सुरू गरिएको छ।

पछिल्लो चार वर्षमा कक्षा ३, ५ र ८ को विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि ५० प्रतिशतभन्दा कम रहेको शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । केन्द्रले २०६९ सालदेखि कक्षा ३, ५ र ८ कक्षाका नेपाली, गणित, विज्ञान, सामाजिक र अंग्रेजी विषयको सिकाइ उपलब्धिबारे अध्ययन गर्दै आएको छ । अध्ययन प्रतिवेदनमा कक्षा ३ मा नेपालीमा बाहेक अन्य विषयमा विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि ५० प्रतिशतभन्दा कम छ । कक्षा ३ को नेपालीमा सिकाइ उपलब्धि ५२ प्रतिशत र गणितमा ४५ प्रतिशत छ। कक्षा ५ को नेपाली, गणित र अंग्रेजी विषयमा विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि परीक्षण गरिएको केन्द्रका सहसचिव लेखनाथ पौडेलले बताए । नेपालीमा ४६, गणितमा ४८ र अंग्रेजीमा ४७ प्रतिशत सिकाइ उपलब्धि देखिन्छ।

सहसचिव पौडेलका अनुसार केन्द्रले ०६९ मा कक्षा ८, ०७० मा कक्षा ३ र ५, ०७१ मा कक्षा ८ र ०७२ मा कक्षा ३ र ५ को नेपाली गणित, विज्ञान, अंग्रेजी र सामाजिक विषयका गुणस्तर परीक्षण गरिसकेको छ। 'शिक्षकले प्रमाणपत्र पाउन र बढुवा हुने प्रयोजनका लागि मात्र तालिम लिएको देखियो,' पौडेलले भने, 'सरकारले हालसम्म उपलब्ध गराएको शिक्षक तालिमले कक्षाकोठामा सकारात्मक प्रभाव परेन । अब विकल्प खोज्नुपर्ने भयो ।'

सरकारले शिक्षक तालिममा बजेट खर्च गर्नुभन्दा शिक्षक र विद्यार्थीलाई नियमित गराउनुपर्ने, शिक्षक कक्षाकोठामा तयारीसाथ जानुपर्ने, सिकाइ क्रियाकलाप प्रभावकारी हुनुपर्ने र समयमै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराएमा सिकाइ उपलब्धि वृद्धि हुने सुझाव सहसचिव पौडेलको छ। शिक्षा विभागको तथ्यांकअनुसार देशभर २९ तालिम केन्द्रबाट सरकारी विद्यालयमा पढाउने सबै शिक्षकलाई सरकारले बर्सेनि तालिम दिइँदै आएको छ।

तालिमका लागि आर्थिक वर्ष २०७१-०७२ मा ४९ करोड ४५ लाख , ०७२-७३ मा ४० करोड ८२ लाख ३ हजार, ०७३-०७४ मा ५६ करोड ४७ लाख ७१ हजार र ०७४-०७५ मा २० करोड ८५ लाख ४८ हजार खर्च भएको विभागका अधिकृत अर्जुन ढकालले जानकारी दिए। विभागका अनुसार कुल स्थायी शिक्षक दरबन्दी एक लाख ७ हजारमध्ये ८० हजार शिक्षक प्राथमिक तहका छन् । तालिम लिने शिक्षकमा पनि प्राथमिक तहका ९८.२ प्रतिशत छन्।

सरकारी विद्यालयका शिक्षकले निःशुल्क तालिमका साथै तालिमा सहभागी भएबापत भत्ता र खाजा सुविधा पाउँछन् । सेवासुविधा पाए पनि शिक्षकले तालिममा प्राप्त गरेको ज्ञानलाई कक्षाकोठामा प्रयोग गर्न नसकेको शैक्षिक तालिम केन्द्र धुलिखेलका वरिष्ठ प्रशिक्षक दण्डपाणि शर्माले बताए । केन्द्रले रामेछाप, ओखलढुंगा, सिन्धुपाल्चोक, सोलुखुम्बु, दोलखा र काभ्रेका शिक्षकलाई तालिम दिँदै आएको छ । केन्द्रको वार्षिक बजेट ६२ लाख छ।

'सरकारी विद्यालयका शिक्षकले तालिममा सहभागी भएबापत स्टेसनरी, खाजा र दैनिक ४ सय रूपैयाँ भत्ता पाउँछन्,' शर्माले भने । निजी विद्यालयका शिक्षकका लागि तालिममा सहभागी भएबापत कुनै सुविधा उपलब्ध गराइँदैन ।

तालिममा पाठयोजना निर्माण गर्न, सोहीअनुसार सिकाइ क्रियाकलाप गर्न, सिकाइका क्रममा उत्पन्न समस्या समाधानका लागि कार्यमूलक अनुसन्धान गर्न र कक्षाकोठाको व्यवस्थापन गर्न सिकाइन्छ । यस्ता सीपलाई कक्षाकोठामा प्रयोग गर्ने हो भने सिकाइ उपलब्धि बढ्न सक्ने उनको भनाइ छ। शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका कार्यकारी निर्देशिक देवकुमारी गुरागाईंका अनुसार सरकारले यस वर्षदेखि सुरू गरेको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (एसएसडिपी) ले २ सय २२ नमुना विद्यालयका प्रधानाध्यापकलाई तालिम दिने व्यवस्था गरेको छ । सुरूमा २ सय ६५ कोटा उपलब्ध गराइए पनि नमुना विद्यालय २ सय २२ मात्र घोषणा भएका कारण बाँकी कोटा स्थानीयका कर्मचारीलाई सहभागी गराइएको छ। कार्यकारी निर्देशक गुरागाईंका अनुसार एसएसडिपीअन्तर्गत यस वर्ष प्रारम्भिक बालविकासका १८७५, आइसिटीका १८७५, माध्यमिक तह (९-१२) का १८७५ शिक्षकलाई पाँचदिने तालिम दिन लागिएको छ।

यसैगरी विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमले नसमेटेका १८७५ अस्थायी शिक्षकलाई पनि तालिमको व्यवस्था गरिएको विभागले जनाएको छ। 'तालिममा करोडौं रकम खर्चे भए पनि सार्वजनिक शिक्षा सुधार हुन नसकेको विषयमा अध्ययन गर्न सरकारले राष्ट्रिय योजना आयोगको सदस्यसहितको टोली बनाएको छ,' गुरागाईंले भनिन्, 'शिक्षकको वृत्ति विकासमा लगानी गरेअनुसार शैक्षिक उपलब्धि हासिल नहुनु चिन्ताको विषय हो ।' टोलीको सुझावका आधारमा तालिमको विकल्प खोजिने उनले बताइन्।

काठमाडौंको विश्वनिकेतन माविका प्रधानाध्यापक हेरम्बराज कँडेलले शिक्षकले तालिम सिकेका कुरालाई कक्षाकोठामा प्रयोग गर्न नसक्दा शैक्षिक उपलब्धिमा सुधार नभएको बताए । तालिममा सिकेका कुरा सिकाइ क्रियाकलापमा प्रयोग गर्ने हो भने शैक्षिक उपलब्धि बढ्ने उनको अनुभव छ । उनले भने, 'मैले २ वर्षअघि तालिम लिएको थिएँ । आफूले सिकेका कुरालाई कक्षाकोठामा उतार्न सकें । दैनिक रूपमा शैक्षिक सामग्री प्रयोग गरी सिकाइ क्रियाकलाप गराएँ ।' अहिले उक्त विद्यालय नमुना बन्न सफल भएको छ । उनले भने, 'तालिमले आर्थिक, शैक्षिक, प्रशासनिक र व्यवस्थापकीय पक्षबीच समन्वय गर्न सक्ने बनायो ।'

(नागरिकमा रुबी रौनियारले लेखेकी छन् ।)

सामाजिक समावेशीकरणको ....

शासन प्रणाली, स्वायत्तता, समानुपातिक प्रतिनिधित्व प्रणाली तथा विशेष व्यवस्थाह जस्ता संरचनात्मक तत्वहको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ। यस प्रक्रियाको रूपमा गोलमेच सम्मेलन, संविधानसभा, आत्मनिर्णयको अधिकार तथा जनमत संग्रहहमध्ये उपयुक्त प्रक्रिया मुलुकको आवश्यकताअनुसार तय गरिन्छ। समावेशीकरण कसरी गर्ने भन्ने सम्बन्धमा कुनै निश्चित प्रक्रिया छैन। एउटा उदाहरणको पमा क्यानाडाले समावेशीकरणलाई विभिन्न तहहमा बाँडेको सम्म पाइन्छ। अंग्रेजी भाषाभाषी तथा फ्रेन्च भाषाभाषीबीचका विभेदलाई अन्त्य गर्न ल्याइएको उक्त तह निर्धारण धेरैहदसम्म लोकप्रिय भएको छ । समावेशीकरण सफल भयो कि भएन भनेर हेर्ने तत्वको पमा मूल्य र मान्यताको कदर, सामाजिक तथा मानवीय सूचकहको स्थिति, निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता आदि हेरिन्छ। साथै, संलग्नता, समावेशी र असमावेशीबीचको दूरी र आर्थिक तथा सामाजिक कल्याणका कार्यहरू आदि पनि समावेशीकरणका निर्दे्शित तत्वहका आधारमा समेत हेर्ने गरिन्छ। हाम्रो परिवेशमा क्यानाडा जस्तो दुस्त गर्न नसके पनि पक्षपातपूर्ण कार्यहलाई स्थगित गर्ने, असमावेशी र सुविधा सम्पन्न वर्गबीचको विभेद भत्काउने, असमावेशी र सुविधा सम्पन्न वर्गबीचको दूरी कम गर्दै जाने, समावेशी र असमावेशीबीच अन्तर्सम्बन्ध र सहकार्य बढाउँदै जाने र विकासका आयामहलाई समानुपातिकपमा बढाउँदै तहगत शृंखला बनाई समावेशीकरण गरिएमा सकारात्मक नतिजा आउनसक्ने देखिन्छ। (स्रोत : ऐजन ऐजन पेज नं. ६७(६८) । समाजका सबै वर्गबीच समाजका सबै पक्षहमा रहने एकपता तथा सहकार्यको संस्कृतिको विकास नै सामाजिक समावेशीकरण हो। अतः पूर्ण समावेशीकरण पूर्व सामाजिक समावेशी प्रक्रियामा जोड दिइन्छ। वर्तमान त्रि-वर्षीय योजनामा सामाजिक समावेशीकरणका लागि स्रोत, साधन, सेवा र अवसरमा पहुँच, सशक्तीकरण, अस्तित्वबोध र क्षमतामा वृद्धि तथा नीति(नियम, मूल्य-मान्यता र संरचनामा परिवर्तनको आधारमा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुमगन तथा मूल्यांकन गरिनेजस्ता तीनवटा आयामह राखिएका छन्। सामाजिक समावेशीकरणका लागि भावनात्मक पको सामाजिक एकीकरण तथा विविधताप्रतिको सकारात्मकता चाहिन्छ। समावेशी विकासको उद्देश्य सांस्कृतिक बहुलवाद कायम राख्नु पनि हो। विविध, धर्म, संस्कृति, र हनसहन, लवाइखवाइसहितको एकात्मक सामाजिक(सांस्कृतिक विशेषता नै सांस्कृतिक बहुलवाद हो। प्रिज्ममा सेतो प्रकाश छिरेर विभिन्न रंगहमा विभक्त भई त्यसबाट बाहिर निस्किँदा बाहिर विभिन्न रंगहरू देखिने र तिनीहको स्वरूप एउटै हुने गुणलाई नै बहुलवाद भनिएजस्तो प्रिज्मबाट निस्केको विभिन्न र ंगहको एकल स्वपको भिन्नभिन्न संस्कृतिहको एकल अथवा विविधतासहितको एकता नै सांस्कृतिक बहुलवाद हो। विविधतामा एकता र एकतामा विविधता तथा एक स्वरूप देखिने विविधताको सहसम्बन्ध यसका विशेषताह हुन्। सांस्कृतिक बहुलवादलाई सामाजिक सम्पत्ति सम्मान र ग्राह्यता, पहिचान, सामूहिकता, राष्ट्रिय प्रतीक तथा आपसी-निर्भरताजस्ता आधारभूत तत्वहले व्याख्या गरिन्छ, यी सबै तत्वहलाई सकारात्मकतातर्फ निकास दिने काम सामाजिक समावेशीकरणले गर्छ।

समावेशीकरणको मुख्य आशय राज्य सञ्चालनका हरेक क्षेत्रमा विशेष व्यवस्था गरी महिलालगायत समाजका पिछडिएका वर्गको सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने भन्ने हो। यसैअनुप विश्वका कतिपय देशहले यससम्बन्धी व्यवस्था गर्ने प्रयास गर्दै आएका छन्। यस्ता प्रयासहरूमध्ये आरक्षणको व्यवस्था गरिएको यस किसिमको आरक्षण गर्दा राजनीतिक, शैक्षिक, प्रशासनिक, आर्थिक, सामाजिक क्षेत्रमा सबै वर्गका जनताको संलग्नतालाई आधार मान्ने गरिन्छः- (क) राजनीतिक क्षेत्रः- राजनीतिक दृष्टिले समावेशीकरण विषय निकै चर्चामा रहेको छ। राजनीतिक रूपमा महिलालगायत अन्य पिछडिएको वर्ग र जातिको सहभागिता बढाउने विभिन्न उपायह ऋपनाउने गरिन्छ। (ख) शैक्षिक क्षेत्रः- महिला र अन्य पिछडिएका वर्गलाई सशक्तीकरण गर्ने प्रमुख आधार शिक्षामा जोड दिनु हो। (ग) प्रशासनिक क्षेत्रः- समावेशीकरणको अवधारणाले जोड दिएको अर्को प्रमुख क्षेत्र होः- प्रशासन यन्त्र। प्रशासन यन्त्रको निर्णायक तहमा महिलालगायत अन्य पिछडिएका वर्गको सहभागिताको प्रश्न हालका वर्षहमा धेरै अगाडि बढेको छ। (घ) आर्थिक क्षेत्रः- आर्थिक क्षेत्रमा पनि समावेशीकरणको अवधारणा अघि सारिएको छ। भूमिसुधारको माध्यमबाट सम्पत्तिको समानुपातिक वितरण गरेर समावेश गर्न सकिन्छ। (ङ) सामाजिक क्षेत्रः- सामाजिक विभेदको अन्त्य गर्ने, सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने, रोजगारीमा आरक्षणको व्यवस्था गर्ने विधिहको माध्यमबाट सामाजिक क्षेत्रमा समावेशीकरण गर्न सकिन्छ। (च) स्थानीय स्वायत्त शासनः- देशको विभिन्न भागलाई प्रशासनिक पले विभक्त गरी सोहीअनुप केन्द्रमा रहेका अधिकारहरू निक्षेपण गर्ने प्रक्रिया हो। स्थानीय स्वायत्त शासनको अवधारणा। यस अवधारणाअनुसार जिल्ला, नगर, गाउँ र वडाहमा विभाजन गर्ने गरिएको छ। (छ) संघीय राज्य प्रणालीः- संघीय राज्य प्रणालीलाई दुई किसिमले हेर्ने गरिन्छ। एउटा : भौगोलिक आधारमा अधिकारको बाँडफाँड र अर्को जुन क्षेत्रमा जुन जाति, धर्म र वर्गको बाहुल्यता छ सो क्षेत्रमा तिनकै लागि मात्र स्वायत्तता दिने गरी मिलाइने व्यवस्था रहेको छ ।

२ सय २२ स्कुलको गुरूयोजना शुरू

सरकारले देशभर निर्माण हुन लागेको २ सय २२ वटा नमुना विद्यालयको गुरूयोजना तयार गर्ने भएको छ। गुरूयोजना पास भएपछि ती विद्यालयहरूको निर्माण शुरु हुनेछ। शिक्षा विभागले नमुना विद्यालय विकास विद्यालय सुधार गुरूयोजना तयार गर्न स्थानीयस्तरलाई नै जिम्मा दिएको छ।

विद्यालयका तर्फबाट कन्सल्टेन्ट तोक्ने र कन्सल्टेन्टले विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका र लक्ष्य निर्धारणका लागि नमुना विद्यालय व्यवस्थापन निर्दे्शिका, २०७४ को आधार लिएर ड्रइङ डिजाइन तयार गरेपछि मात्रै नमुना विद्यालय निर्माण हुनेछन्। शिक्षा विभागका निर्देशक दीपक शर्माले फागुनभित्र प्रारम्भिक ड्रइङ डिजाइन पेस गर्नुपर्ने र सो ड्रइङ डिजाइन पास भएपछि स्थानीय तहले स्वीकृत गरेर मात्रै विद्यालय भवन निर्माण हुने जानकारी दिए ।

डिजाइन तयार गर्नुअघि विद्यालय कार्य सम्पादन परीक्षण, स्वमूल्याङ्कन, भौतिक पक्षको लेखाजोखा, विश्लेषण र आवश्यकता पहिचान, विज्ञ परामर्शदातासहित सरोकारवालासँग कम्तीमा २ दिने कार्यशाला सञ्चालन गर्नुपर्ने छ । गुरूयोजना निर्माण कार्यदलद्वारा योजना मस्यौदा तयारी, गुरूयोजनाको मस्यौदा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अभिभावक शिक्षाप्रेमी, स्रोतकेन्द्र, विद्यालय निरीक्षक, स्थानीय गैसस, स्थानीय तहसँग छलफल एवम् सुझाव संकलन गर्नुपर्ने छ।

त्यस्तै प्राप्त सुझावका लागि विद्यालय सुधार गुरूयोजनालाई अन्तिम रूप प्रदान विद्यालय सुधार गुरूयोजनाको मस्यौदा लेखाजोखाका लागि शिक्षा विभागमा पेस गर्ने र शिक्षा विभागबाट प्राप्त सुझावका आधारमा गुरूयोजनालाई अन्तिम रूप दिई स्वीकृतिका लागि विद्यालय रहेको स्थानीय तहमा पेस गरिने जनाइएको छ। स्थानीय तहबाट गुरूयोजना स्वीकृत भएपछि कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गुरूयोजनामा रहेको छ। गुरूयोजनाअनुसार काम गराउने अधिकार स्थानीय तहलाई दिइएको विभागले जनाएको छ। स्थानीय तह सञ्चालनमा आएको अवस्थामा नमुना विद्यालयको सम्पूर्ण निर्माण र अनुगमन गर्ने काम स्थानीय तहलाई दिइएको विभागले जनाएको छ। विभागका उपनिर्देशक शर्माले स्थानीय तहबाट स्वीकृत भएपछि मात्रै नमुना विद्यालयको भवन निर्माण हुने जानकारी दिए । गुरूयोजनामा डिजाइनरले लागत स्टिमेटसमेत पेस गर्नुपर्नेछ।

नमुना विद्यालयको निर्माणका लागि प्रारम्भिक बाल शिक्षाको पाठ्इक्रम र सिकाइका लागि सामग्री, कक्षागत र विषयगत पाठ्इक्रम सूचीमा प्रस्तुत गर्ने, विद्यार्थीलाई सेटमा पाठ्इपुस्तक, विषयगत शिक्षक निर्दे्शिका, पुस्तकालय, बुककर्नर, खेलकुदका सामग्रीहरू, स्वास्थ्यरशारीरिक विषयका उपकरणरसामग्री, विपद्जोखिम न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामग्री, शिक्षकले स्थानीय स्रोत प्रयोग गरी तयार पारेका शैक्षिक सामग्री, विज्ञान प्रयोगशाला सामग्री, विद्यालय सङ्ग्राहलयका सामग्री, आईटीको व्यवस्था विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था विद्यालयको वेबसाइटलगायतका विषयलाई आधार बनाइएको छ। नमुना विद्यालयमा सय जना विद्यार्थी अट्ने छुट्टाछुट्टै छात्र र छात्रा होस्टल, प्रअ र शिक्षकका लागि प्रशासन भवन, विज्ञान, कम्प्युटर र कलाको ल्याब, पुस्तकालय, स्वाथ्य सुविधा भएको ट्रिटमेन्ट रूम, परामर्श कक्ष, व्यावसायिक कक्ष, चेन्जिङ रूमको सहितको शौचालय, क्यान्टिन, किचेन, अत्याधुनिक कक्षा कोठा, खानेपानी, खेलमैदान, सोलार ब्याकअप, बगैंचा, स्कुलको संग्रहालयलगायतका अनिवार्य सुविधासहितको संरचना हुनुपर्ने व्यवस्था छ।

होस्टलसहितको नमुना विद्यालयलाई विद्यालय विकास कार्यक्रम एसएसडीपी योजनाले सहयोग गर्नेछ। विभागले ७ सय ४४ वटै स्थानीय तहमा एक-एक वटा नमुना विद्यालय बनाउने गरी तयारी गरेको नमुना विद्यालय निर्देशिकामा भूकम्प अति प्रभावितदेखि विद्यार्थी संख्या बढी भएका विद्यालयसम्मलाई नमुना विद्यालय बनाउने योजना तय छ।

'प्रदेश कानून बनेपछि स्वास्थ्यमा देखिएको समस्या हट्छ'

◆ विकास संवाददाता

मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेलले स्वास्थ्यकर्मीहरू शहर केन्द्रित हुँदा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा समस्या भइरहेको बताएका छन् । प्रदेश ३ का मुख्य मन्त्री पौडेलले स्वास्थ्य मन्त्रालयले छैठौँ स्वास्थ्य सेवा दिवसका अवसरमा १५ फागुनमा हेटौँडामा आयोजना गरेको कार्यक्रममा बोल्दै पौडेलले प्रदेशको ऐन कानून बनेपछि स्वास्थ्य क्षेत्रमा रहेका समस्या समाधान हुने विश्वास व्यक्त गरे ।

नेपाल सरकारको छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका डाक्टरहरू नै विदेश पलायन हुने समस्या रहेको भन्दै उनले छात्रवृत्तिमा पढेकाहरूले अनिवार्य स्वदेशमै स्वास्थ्य सेवा दिनुपर्ने व्यवस्था गर्ने बताए ।ुसरकार को छात्रवृतिमा ५०-६० लाख खर्च गरेर पढाएको डाक्टर नेपालमा बसेर सेवा गर्दैनन् । विदेश जान आतुर हुन्छन् । नेपालमै बसेपनि सहर केन्द्रित हुन्छन्, अनि त्यत्रो खर्च गरेर छात्रवृति दिएर पढाको के अर्थ बस्ने गरेको तथ्य प्रस्तुत गर्दै उनले प्रति दशहजार जनसंख्यालाई २३ जना स्वास्थ्यकर्मी आवश्यक भएकोमा हाल ७ जना मात्र स्वास्थ्यकर्मी उपलब्ध भएको जानकारी दिए । स्वास्थ्यकर्मीले जस्तोसुकै ठाउँमा पनि गएर सेवा गर्न तयार हुनुपर्नेमा पौडेलको जोड थियो । नेपालमा भएका नीति नियम कार्यान्वयनमा कमजोर रहेकोले पनि स्वास्थ्यलगायतका क्षेत्रमा समस्या देखिएको भन्दै त्यसको समाधान प्रदेश कानून बनेपछि हुने बताए ।

सरकारले हेटौँडा अस्पताललाई तीनसय बेड बनाउने गरी गरेको नीतिगत निर्णयलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल गरिने पौडेलले प्रतिवद्धता जनाए । भौतिक विकासले मात्र समग्र विकास नहुने भन्दै उनले भने-'जबसम्म स्वास्थ्य र शिक्षाको विकास हुँदैन तबसम्म अरू कुनै विकासले अर्थ राख्दैन, स्वास्थ्य अत्यन्त संवेदनशील विषय हो, स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासमा प्रदेश सरकारप्रतिवद्ध छ।' मकवानपुर मा करिब करिब एक हजार शैयाको अस्पताल जरूरी रहेको भन्दै उनले हेटौंडामा करिब डेढसय बेड मात्रै रहेको बताए । मेडिकल कलेजहरू

काठमाडौंबाहिर खोल्नुपर्छ भन्ने विषय सराहनीय भएको तर काठमाडौंमा स्थापना गरि नै नहुने भन्ने विषय पनि जायज नभएको उनको भनाइ थियो ।

कार्यक्रममा हेटौंडा अस्पताल विकास समितिका अध्यक्ष रमेश गिरीले हेटौंडामा मेडिकल कलेज र ट्रमा सेन्टर बनाउन मुख्यमन्त्रीलाई ध्यानाकर्षण गराउँदै हेटौंडा अस्पताललाई तीन सय बेडमा स्तरोन्नती गर्न आग्रह गरे । कार्यक्रममा मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय स्वास्थ्य निर्देशनालयले आर्थिक वर्ष २०७४ मा उत्कृष्ट सेवा प्रदान गरबापत जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय ललितपुरलाई प्रशंसापत्र वितरण गरेको थियो । स्वास्थ्य मन्त्रालयले आयोजना गरेको कार्यक्रममा स्वास्थ्य मन्त्रालयका सचिव एवम् कार्यक्रम संयोजक वासुदेव पाण्डे, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय मकवानपुरका प्रमुख रामचन्द्र पाठक, राष्ट्रिय स्वास्थ्यकर्मी संघका तीन नम्बर प्रदेश अध्यक्ष रामहरि ढकाल, नेपाल पत्रकार महासंघ मकवानपुर का अध्यक्ष हरि हुमागाईलगायतले नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा दिन प्रदेश सरकार जिम्मेवार हुनुपर्ने बताएका थिए ।

क्षेत्रीय स्वास्थ्य निर्देशक मदनकुमार उपाध्यायको अध्यक्षतामा कार्यक्रम भएको हो । 'राज्यको सबै तहमा स्वास्थ्य सेवाको पूर्वाधार गुणस्तरीय र जनमुखी स्वास्थ्य सेवा, समृद्धि एवम् दीगो विकासको आधार' भन्ने नाराका साथ स्वास्थ्य सेवा दिवस मनाइएको हो । अन्तरक्रिया कार्यक्रमअघि हेटौंडा बजारमा प्रभातफेरीको आयोजना गरिएको थियो ।

प्रदेश ३ को चार मन्त्रीले शपथ लिए

◆ विकास संवाददाता

प्रदेश ३ को मन्त्रिपरिषद् १६ फागुनमा विस्तार गरिएको छ । एमालेका तर्फबाट ३ र माओवादी केन्द्रका १ जना सदस्य थप्दै मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेलले मन्त्रिपरिषद् विस्तार गरेका हुन् । एमालेका तर्फबाट रामेछापका प्रदेशसभा सदस्य कैलाश ढुंगेललाई आर्थिक मामिला तथा योजना, सिन्धुपाल्चोकका अरूण नेपाललाई उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको जिम्मेवारी दिइएको छ ।

यस्तै, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको जिम्मेवारी चितवनका सांसद दावादोर्जे लामाले पाएका छन् । ढुंगेल र लामा एमाले अध्यक्ष केपी ओलीनिकट मानिन्छन् भने नेपाल नेता माधव नेपाल समूहका हुन् । माओवादीतर्फबाट युवराज दुलाल सामाजिक विकास मन्त्री बनेका छन् । नवनियुक्त मन्त्रीहरूले बुधबार नै प्रदेश प्रमुख अनुराधा कोइरालासमक्ष पद तथा गोपनियताको शपथ ग्रहण गरेका छन् ।

यसअघि मुख्यमन्त्री पौडेलले एमालेका केशव स्थापितलाई भौतिक पूर्वाधार विकास र माओवादी केन्द्रका शालिकराम जमरकट्टेललाई आन्तरिक मामिला तथा कानुनमन्त्रीको शपथ खुवाइसकेका छन्।

७ हजार ६ सय ७ जनाको अझै अनुदान सम्झौता हुन सकेन

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरमा ७ हजार ६ सय ७ जना लाभग्राहीसँग हालसम्म अनुदान सम्झौता अझै हुन सकेको छैन। भूकम्पले घर भत्केको ३४ महिनामा जम्मा ९ हजार ५ सय ५ जना लाभग्राहीले मात्र घर बनाउन सुरू गरेका छन् । निर्माण कार्य सुरू गरेकामध्ये ३ हजार २ सय १४ भूकम्पपीडितले मात्र घरको निर्माण कार्य पूरा गरेका छन्। १ हजार ७ सय २ लाभग्राहीले मात्र तेस्रो किस्ता लिएका छन्।

सरकारीबाट ९ सय ९ र गैरसरकारी संस्थाबाट ७ सय १३ लाभग्राहीले तेस्रो किस्ता लिएको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्रमुख सुदीप आचार्यले बताए। मकवानपुरमा टियरफन्डको सहयोगमा राडो नेपालले साबिकको २ गाविस र रेडक्रसले एक गाविसका भूकम्पपीडित आवास बनाउने सहयोग गरेका छन्। पहिलो किस्ता लिने लाभग्राही र दोस्रो किस्ता लिने लाभग्राहीको संख्या अत्यन्त फरक परेकाले समस्या भएको राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण मकवानपुर इकाईका प्रमुख पुष्पराज अधिकारीले भने, 'पहिलो किस्ता लिनेहरु घरका जग पूरा गरेर दोस्रो किस्ताको पनि प्रक्रिया अगाडि बढाउनुपर्नेमा त्यस्तो देखिएन।'

मकवानपुरमा ३१ हजार ८ सय १७ लाभग्राही छन्। तीमध्ये २४ हजार २ सय १० लाभग्राहीले अनुदान सम्झौता गरेका थिए। तीमध्ये २२ हजार ९ सय ४७ ले अनुदान सम्झौता गरेर पहिलो किस्ता लगिसकेका छन्। दोस्रो किस्ता ६ हजार २ सय ६९ जनाले मात्र लगेका छन्।

सरकारीतर्फबाट ५ हजार २ सय ४० र गैरसरकारी संस्थाबाट एक हजार २ सय गरी ६ हजार २ सय ६९ जना लाभग्राहीले मात्र दोस्रो किस्ता बुझेका छन्। पुनर्निर्माण प्राधिकरण इकाईका प्रमुख अधिकारीले १६ हजार ६ सय ७८ जना पहिलो किस्ता लिने लाभग्राही के गर्दै छन्, अत्तोपत्तो नभएको बताए। 'पहिलो किस्ता लिनेमध्ये ९ हजार ५ सय ५ जना लाभग्राहीले सुरू गरेको पुनर्निर्माणको कार्य पनि कछुवाकै गतिमा छ,' गैरसरकारी संस्था मकवानपुरका अध्यक्ष कृष्ण धितालले भने, 'यस्तो गतिले पुनर्निर्माण कार्य ५ वर्षमा सकिन्न।'

मकवानपुरका ३ वटा साबिकको गाविसका लाभग्राहीको आवास भवन पुनर्निर्माण गर्ने जिम्मेवारी २ वटा गैरसरकारी संस्थाले लिएका छन् ७ सय ९३ लाभग्राहीले तेस्रो किस्ता पनि बुझिसकेका छन्। जिल्लामा टिस्टुङ, आग्रा र गोगनेमा दुई गैरसरकारी संस्थाले सम्बन्धित निकायसँग अनुमति लिएर निजी आवास भवन बनाउन लाभग्राहीलाई सरकारले उपलब्ध गराउने अनुदान रकम किस्ताबन्दीको रुपमा उपलब्ध गराएको छ। अनुदान सम्झौता हुन नसकेका साढे सात हजारभन्दा बढी लाभग्राहीहरु अहिलेसम्म पनि अन्योलमा छन्। घर कसरी बनाउने भनेर उनीहरु पीडामा छन् आ´नो नाममा जग्गाको स्वामित्व नभएकाले भूकम्पपीडित भए पनि सम्झौता गरेर अनुदान रकम पाउन सकेका छैनन्। 'पहिलो किस्ता रकम लगेका अधिकांश पुनर्निर्माण कार्य गरेका छैनन्।'

भूकम्पीय आवास परियोजना इकाईका संयोजक एवं जिल्ला प्राविधिक कार्यालयका प्रमुख इन्जिनियर सोमनाथ तिमिल्सिनाले भने, दोस्रो किस्ता लिन घरको जग बनाउनुपर्छ, अधिकांशले त्यसो नगरेको भएर होला, दोस्रो किस्ता लिन आउनेको संख्या अत्यन्त न्यून छ।' उनका अनुसार भूकम्पपीडितहरुसँग अनुदान सम्झौता हुन नसक्नुमा जग्गाधनी पुर्जाको अभाव, सुकुम्बासी, पुनर्वासको मुद्दा, बहुस्वामित्व, लाभग्राहीहरु विदेशमा, सम्पर्कमा नआएका, घरायसी विवादलगायत विविध समस्या रहेको छ। त्यसमध्ये अधिकांश जग्गा धनीपुर्जा अभावले गर्दा अनुदान सम्झौता हुन सकेको छैन।

थाहा नगरपालिका, नगर कार्यपालिका, स्वास्थ्य शाखाद्वारा

आयोडिनको महत्व सम्बन्धी जनहितमा जारी सन्देश

आयोडिन मानव शरीरको लागि महत्वपूर्ण अत्यावश्यक तत्व हो मानब शरीरमा करीब ५0 मिलिग्राम आयोडिन हुन्छ । बढिरहेको शिशुहरुको दिमागको विकासको लागि रथाईरोइडको प्रक्रियाको लागि यो तत्व अनिवार्य हुन्छ । नेपालको हिमाली र उच्च पहाडी भू-भागमा आयोडिनयुक्त खाना तथा वनस्पति कम छन् । त्यसैले त्यस क्षेत्रमा गलगाँड र सुस्त मनस्थितिका बालबालिकाको समस्या छ। यो समस्या हटाउने रामबाण भनेको आयोडिनयुक्त नुन नै हो । स्वस्थ मानव शरीरको लागि चाहिने आयोडिनको ९८ प्रतिशत आवश्यकता आयो नुनले पूरा गरिदिन्छ । त्यही भएर नेपालले पनि अंग्रेजी महीनाको फेब्रुवरी आयोडिन महीनाको रूपमा मनाउन थालेको हो। आयोडिन नपुग्दा घाँटीको अगाडिपट्टि रहने थाइरोइड ग्रन्थीका लागि आयोडिन अति आवश्यक तत्व हो। यो ग्रन्थीले उत्पादन गर्ने हर्मोनले

शारीरिक विकास र तन्दुरुस्तीमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेको हुन्छ । आयोडिन पुगेन भने शरीरमा शक्ति उत्पादन, उचित तापक्रम कायम र बालबालिकाको वृद्धि प्रक्रिया प्रभावित हुन्छ । मानिसको आयोडिन तरदिनहुँ थप १५0 माइक्रोग्राम (0.१५ मिलिग्राम) आयोडिन चाहिन्छ । सन्तुलित भोजन र पर्याप्त पानीबाट यो आवश्यकता परिपूर्ति हुन्छ । दूध, मासु, सागपात र अन्नमा पनि थोरै-थोरै आयोडिन हुन्छ, थाइरोइडले आयोडिन पाएन भने गलगाँडको समस्या आउँछ ।

बालबालिकालाई आयोडिन पुगेन भने गलगाँड मात्र होइन, सुस्त मनस्थिति, लाटो-लठेब्रो, आँखा डेडो हुने, मांसपेशी कमजोर हुने, स्मरणशक्ति कमजोर हुने आदि समस्या आइपर्छ। गर्भवती महिलाको थाइरोइडमा गडबडी आउँदा महीना नपुगी नै व्यथा लाग्न सक्छ । पटकपटक गर्भ खेर गएका महिलाहरू यो समस्यामा झनै होशियार हुनुपर्दछ । गर्भावस्थामा उत्पादन हुने विभिन्न किसिमका हर्मोन र रक्तवहाव बढ्ने हुनाले गर्भवतीहरूको थाइरोइड हल्का बढ्न सक्छ । गर्भावस्थामा महिलाको मिर्गौलाबाट बढी थाइरोइड हर्मोन निष्काशन भएर वा गर्भे शिशु र सालमा पनि आयोडिनको खपत बढ्न गई शरीरमा आयोडिनको कमी हुन सक्छ । गर्भे शिशुको थाइरोइड ग्रन्थी १२ हप्तासम्म आमाबाट आउने थाइरोइड हर्मोनमै निर्भर हुन्छ । गर्भावस्थाको थाइरोइड समस्याबाट आलस्य, कब्जियत, जाडो खप्न नसक्ने, मांसपेशी दुख्ने, निद्रा नलाग्ने, तौल बढ्ने, नाडी दुख्ने, कपाल झर्नेस्वर परिवर्तन हुने, स्मरण शक्ति घट्ने, थाइरोइड ग्रन्थी बढ्ने, आँखा वरिपरि सुन्निने, छाला सुक्खा हुने आदि हुन्छ । यो समस्या भएका गर्भवती महिलाको रक्तचाप बढ्नसक्छ, प्रसूतिपछि पनि अधिक रक्तश्राव हुन सक्छ, कम तौलको बच्चा जन्मिन वा गर्भभित्रै शिशुको मृत्यु हुन सक्छ । साथै, पटक-पटक गर्भ खेर जाने र रक्त अल्पताको समस्या पनि देखिन सक्छ । यस्तो समस्या हजार गर्भवती महिलामध्ये दुई जनालाई हुन सक्छ । थाइरोइड ग्रन्थीको धपेडी बढ्यो भने नर्भस हुने, गर्मी खप्न नसक्ने, धड्कन बढ्ने, उल्टी आउने, तौल घट्ने, गलगाँड आउने, आँखा ठूलो र बाहिर आएको जस्तो देखिने हुन्छ । यस्तो समस्या भएका महिलाको गर्भ खेर जाने र हुन्छ फेल हुनेसम्मको परिणाम देखिन्छ ।

/f]syfd

समुन्द्री खानामा अत्यधिक आयोडिन पाइन्छ, जुन नेपाल जस्तो भूपरिवेष्ठित देशका लागि 'ल्हासामा सुन छ, कान मेरो बुच्चै' भने जस्तो मात्र हुन्छ । यो अवस्थामा हामीसँग उपलब्ध भरपर्दो विकल्प भनेको आयोडिनयुक्त नुन नै हो। त्यसैले, ढिके वा खुला ठाउँमा राखिएको हैन, प्याकेटको आयोडिनयुक्त नुन प्रयोग गर्नुपर्छ। आयोडिनयुक्त नुन राखिएको खानेकुरालाई धेरैबेर पकाउने वा पटक-पटक तताउने गर्नुहुँदैन ।

यसबाहेक, वेला-वेलामा थाइरोइड हर्मोनको परीक्षण गराउनु बुद्धिमानी हुन्छ । थाइरोइड समस्याले गर्भावस्थामा प्रतिकूल असर पुर्‍याउने प्रमाणित भइसकेको हुनाले गर्भावस्थामा झन चनाखो हुनुपर्छ। गर्भ अगाडि नै थाइरोइडको मात्रा सामान्य अवस्थामा ल्याउनु धेरै बुद्धिमानी हुन्छ । थाइरोइड समस्या भएका महिलालाई परिवार नियोजनको अस्थायी चक्कीले राम्रो नगर्ने हुनाले अन्य विकल्प खोज्नुपर्छ ।

k|tlbg lng'kg]gsf]dfqf

-गर्भवति महिलाको लागि:
२00/२२0 माइकरोग्राम प्रतिदिन
-स्तनपान गराउने महिलाको लागि:
२५0/२९0 माइकरोग्राम प्रतिदिन
-१ बर्ष मुनिको शिशुको लागि:
५0/९0 माइकरोग्राम प्रतिदिन
-१ बर्ष-११ वर्षको बच्चाहरुको लागि:
९0-१२0 माइकरोग्राम प्रतिदिन
- वयस्क तथा किशोरको लागि १५0 माइकरोग्राम प्रतिदिन

चलचित्र निर्माणका लागि थाहा कला केन्द्रको छलफल

◆ विकास संवाददाता

प्लान ईन्टरनेशनल नेपालको आर्थिक सहयोग तथा निष्पक्ष युवा समूह बज्रबाराहीको व्यवस्थापनमा स्रोत केन्द्र स्तरीय हाजिरी जवाफर चित्रकला प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ । थाहा नगरपालिका वडा नं. १ अवस्थित झम्केश्वरी मावमिा भएको हाजिरी जवाफप्रतियोगिता झम्केश्वरी मावि प्रथम, जनकल्याण मावि द्वितीय तथा मत्स्यनारायण मावि तृतीय भएका छन् ।

प्रतियोगितामा ६ वटा आधारभूत तथा मावि विद्यालयको सहभागिता रहेको थियो । यसैगरि झम्केश्वरी मावमिा भएको अन्तर प्रा.वि. चित्रकला प्रतियोगितामा कक्षा ३ तर्फ मत्स्यनारायण माविका दिप्सन केसी प्रथम मत्स्यनारायण माविकै नविना कार्की द्वितिय तथा कालिदेवि प्राविका दिपा लामा तृतीय हुन सफल भएका छन् ।

त्यसैगरि कक्षा ४ तर्फ झम्केश्वरी माविका विनिता बलामी प्रथम, घाटदेवि निमाविका मनिक केसी द्वितीय र झम्केश्वरी माविका मनिष लामा तृतीय भएका छन् । यता कक्षा ५ तर्फ मत्स्यनारायण माविका आकाश कार्की र विना घलान क्रमश प्रथम द्वितीय तथा सरस्वती निमाविका अनिसा सिन्तान तृतीय भएकी छिन् ।

१६ फागुन नै सेतीगणेश निमाविमा भएको चित्रकला प्रतियोगितामा कक्षा ३ तर्फ वागेश्वरी प्राविका नन्दी गोले प्रथम, जनकल्याण माविका समित तामाङ द्वितीय, र जनता प्रविका निशा गोले तृतीय भएकी छिन् । कक्षा ४ तर्फ सेतीगणेश निमाविका कुमार विक प्रथम, जनता प्राविका बुद्धिमान तामाङ द्वितीय र सेतीगणेश निमाविका सन्जू खत्री तृतीय हुन सफल भएका छन् । साथै कक्षा ५ तर्फ सेतीगणेश निमाविका दिनेश गोले प्रथम, जनता प्राविका अनिता गोले द्वितीय, र जनता प्राविका विजय थिङ तृतीय हुन सफल भएका छन् । विजयी विद्यार्थीलाई बुधबार नै निष्पक्ष युवा समूहका अध्यक्ष निराजन गोपाली र उपाध्यक्ष निर्मल गोपालीले पुरस्कार वितरण गरेका छन् ।

बालबालिकालाई छात्रवृत्ति वितरण

◆ विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिका ८ लामीचौरमा रहेको कालागणेश प्राथमिक विद्यालयमा छात्रबृती प्रदान गरीएको छ । विद्यालयमा अध्यनरत अपाङ्ग, र गरीब तथा जेहेन्दार १० जाना बिद्यार्थीहरूलाई छात्रवृति वितरण गरेको हो ।

लियो अनन्त ढकाल र लियो कबिता बिष्टले एका कार्यक्रमको बिच विद्यालयमा विद्यार्थीहरूलाई छात्रबृती सहयोग गरीएको हो । विद्यालयमा अध्ययनरत सम्झना सापकोटा सन्देस टुप्पा केशब कार्की अन्वान ब्लोन आआयूषा सापकोटा हिरालाल तमाङ दिपा ढकाल सरोज मिजार ननिमैया सापकोटा र भबिष्या नेपालीलाई वितरण गरिएको हो । बिद्यालय जानु पर्ने बेलाका बिद्यार्थी आर्थिक अभावको कारणले बिद्यालय छोड्नु नपरोस भन्ने उद्देस्यले अपाङ्ग, र गरीब तथा जेहेन्दार बिद्यार्थीहरूलाई स्टेशनरी सामाग्री (पेन्सील, कपी) सहयोग गरेको संयोजक लियो कबिता बिष्टले जानकारी दिए ।

थाहानगरपालिका वडा नं. ८ का वडा अध्यक्ष टिकाराम रुम्बाको प्रमुख आतीथ्यतामा तथा बिद्यालय व्यबस्थापन समितिको अध्यक्ष कृष्ण बहादुर सापकोटाको सभाध्यक्षतामा कार्यक्रम भएको हो ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथी तथा वडा अध्यक्ष रुम्बाले लियो क्लब अफ् पिस थाहाका लियोहरूलाई विशेष धन्यवाद दिए । कार्यक्रममा सभाध्यक्ष तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष सापकोटा, अतीथी राजेश कुमार सापकोटा लगाएतले मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए ।

शनिबार व्यवशायिक विदा प्रभावकारी बन्दै

थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघको समन्वयमा शनिबार पसल बन्द (व्यवशायिक विदा) हुँदाको शिखरकोट बजार । फोटोः गणेश प्रसाद बिष्ट

◆ मन्जरी बलामी

थाहानगरमा थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघको समन्वयमा थालिएको शनिबार व्यवसाय बन्द प्रभावमारी बन्दै गएको छ । वाणिज्य संघले अत्यावश्यक सेवा बाहेकका पसल साताको एक दिन शनिबार बन्द गर्ने निर्णय गरे पश्चात फाल्गुणको पहिलो शनिबारदेखि थाहानगरमा व्यवशाय बन्द थालिएको हो । संघले थालेको यो अभियान ९९ प्रतिशत प्रभावकारी बनेको सघंका महासचिब सुरेन्द्रमान प्रधानले बताए ।

व्यवसायीहरुले यो कार्यलाई बजार बन्द भन्दा पनि साताको एकदिन बिदा हो भन्ने रूपमा लिनु पर्छ, प्रधानले भने । फाल्गुणको पहिलो शनिवारबाट बिहान १० बजे देखि अपरान्ह ४ बजे सम्म थाहानगर क्षेत्रका सेवा ब्यवसाय बाहेकका सवै पसल/ब्यवसाय बन्द हुने सुचना जारी गर्दै लागु गरिएको कार्यक्रम निक्कै नै प्रभावकारी देखिएको जनाइएको छ । अहिले शनिबार थाहानगरमा भने होटल, औषधी पसल, मोटर ग्यारेज, वर्कशप जस्ता सेवा व्यावसाय मात्र खुल्न पाउने भएको हो । थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघको पहिलो वार्षिक साधारणसभाले यस्तो निर्णय गरेको हो । मुख्य सडक बाहेक भित्री स्थानहरुमा रहेका केही ब्यवसायीहरुले भने पसल बन्द गर्न अटेर गर्दै आएको जनाइएको छ । अहिले ब्यवसायीहरुले अटेर गरेपनि ग्राहकहरुलाई भने बानी पर्दै गएको छ, फाल्गुण महिना भित्रमा नै शतप्रतिशत प्रभावकारी बनाउने प्रयासमा हामी लागेका छौं, महासचिब प्रधानले भने ।

थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कविराज खत्रीले भने, एक दिन ब्यवसाय बन्द गरेर मजदुरहरूलाई आराम दिनुपर्ने माग उचित लागेपछि सो निर्णय लागु गरेएको हो । अहिले सम्मको बजार अनुगमनमा जरिवाना नलिइ सम्झाउने काम भएको उनले बताए । अबको हरेक शनिबार थाहा नगर भित्रका सेवा ब्यवसाय बाहेकका पसलहरु बन्द भए पनि मुख्यमुख्य चाडपर्वको बेलामा भने सबै किसिमका ब्यवसाय खोल्नका लागि संघले सुचना नै जारी गर्ने जनाइएको छ ।

थाहानगर मिडियो एशोसिएशन गठन

◆ विकास संवाददाता

थाहानगर मिडिया एसोसिएसनको अध्यक्षमा शान्तिपुर दैनिकका प्रकाशक तथा सम्पादक कुमार नेगी चयन भएका छन् । मकवानपुरको उत्तरी क्षेत्र थाहा नगरमा तथा ईन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा क्रियासिल पत्रकारहरुको एक भेलाले थाहानगर मिडिया एसोसियसन गठन गरेको हो ।

त्यसैगरि उपाध्यक्षमा विकास खबरपत्रिकाका प्रकाशक सुरजकुमार भुजेल, सचिवमा जनमुखी साप्ताहिकका संवाददाता शम्भु अधिकारी, सहसचिवमा विकास खबर डटकमका संवाददाता मञ्जरी बलामी, कोषाध्यक्षमा थाहापाटी डटकमका रामकुमार कार्की चयन भएका छन् ।

त्यसैगरि सदस्यहरुमा साझाकुरा दैनिकका जर्म श्रेष्ठ, ईन्द्रसरोवर एफएमका बासु विष्ट, शान्तिपुर दैनिकका जनक तामाङ, रेडियो आवाजका सुनसाथी थिङ, रेडियो पालुङका अनन्त ढकाल र विकास खबरका निराजन गोपाली रहेका छन् । कार्यक्रम थाहा नगरपालिका २ का स्थानिय तथा समाजसेवी अच्युतम प्रसाद ढकालको विशेष आतिथ्यतामा भएको हो ।

खानीगाउँमा भव्य कार्यक्रम

◆ विकास संवाददाता

उत्तरी मकवानपुरको थाहा नगरपालिका वडा नं १ खानीगाउँमा रहेको पाल्देन डुक्पा नाम्याल गुम्बा न्युङ्ने समितिले १५ फागुनमा (वाङ) आशिर्वाद दिने कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । गुम्बा समितिले लामा गुरु श्री थुक्से रेम्बोछे द्वारा च्याङ्छेसे अवलोकेश्वर भगवानको (वाङ) आशिर्वाद दिने कार्यक्रम गरेको हो ।

९ अवतारी गुरु रेम्बोछे द्वारा आशिर्वाद लिदा पुण्य पाउने, (आइचर) आयु लामो हुने, जिवनको कार्यहरु सफल हुने लगायतको बिश्वास रहेको गुम्बा समितिका अध्यक्ष ठुली गोलेले बताईन् । आ^ नो जिवनमा नै पहिलो पटक ताहा नगरपालिकामा भएको यो कार्यक्रम थाहा नगरबासी लगायत सम्पुर्णको लागि खुशीको कुरा रहेको अध्यक्ष गोलेले बताईन् । गुम्बामा ७ बर्ष पहिले पनि यस्तो कार्यक्रम भएको भए पनि आज भएको कार्यक्रम पहिलो उत्कृष्ट कार्यक्रम रहेको बताए । ९ सदस्यिय मुलसमिति, उपसमिति, स्वयमसेवक र अन्य सहयोगी सदस्यहरु समेत रहेको समितिले प्रत्येक बर्ष १६ दिने न्युङ्ने ब्रत कार्यक्रम र बुद्ध जयन्ती कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने गरेको छ । समितिका अध्यक्ष गोलेका अनुसार यो पटकको कार्यक्रममा समिति र गुम्बाको गरि करिब ७ लाख खर्च हुने जनाइएको छ ।

कार्यक्रममा दार्जलिङ्का १ सय ५० जनालामाहरू, थाहा नगरपालिका लगायत इन्द्रसरोवर गाउपालिका, हेटौडा तथा अन्य क्षेत्रका लामाहरु र अन्य मानिसहरु आशिर्वाद लिन आएका थिए । कार्यक्रममा उपस्थित भएका महानुभावहरूलाइ लामा गुरु रेम्बोछेद्वारा अवलोकेश्वर भगवानको आशिर्वाद दिनुका साथै प्रसाद बितरण गरिएको थियो ।

थाहानगरमा आँखा अस्पताल स्थापना हुने

◆ विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिका र तीलगंगा आँखा अस्पतालको समन्वयमा थाहा नगरपालिकाको वडा नं. ३ मा आँखा अस्पताल बन्ने भएको छ । तिलगंगा आँखा अस्पताल र हेटौडा सामुदायिक आँखा अस्पतालको सहयोगमा करिब ५० लाखको लगानीमा आँखाको सामान्य उपचार गर्न सकिने गरी अस्पतालको निर्माण गर्न लागिएको हो ।

थाहा नगरपालिका वडा नं ३ को सार्वजनिक जग्गाको २ रोपनी १४ आना क्षेत्रफलमा अस्पतालको भवन बन्न लागेको थाहा नगरपालिकाका प्रमुख लबशेर बिष्टले बताए । अस्पताल निर्माणको लागि अहिले हेटौडा सामुदायिक आँखा अस्पताल र तीलगंगा आँखा अस्पतालसंग सहकार्य र छलफल भैरहेको नगरप्रमुख बिष्टले बताए ।

भवनका लागि जग्गाको नापी कार्य सकिएको छ । लागत अनुमान, डिजाइन भने बाँकी रहेको बताइएको छ । मकवानपुरमा सदरमुकामबाहिर बन्ने यो नै पहिलो आँखा अस्पताल हुनेछ ।

विकास खबरपत्रिका साप्ताहिक
हरेक सोमबार
पलपलको खबर
www.bikaskhabar.com

अब हाम्रै थाहानगरको ओखरबजारमै
छपाईको शुभारम्भ

फ्लेक्स प्रिन्ट
काठमाण्डौं, हेटौंडा धाउनै पर्दैन...
अत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,ब्यानर तयार
AARAV creation
DESIGN•FLEX PRINT•PHOTOGRAPHY
Thaha-1, Okharbazar, 9855068340/9802068340
हाम्रा अन्य सेवाहरू
फ्लेक्स प्रिन्ट (ब्यानर/साइनबोर्ड)
होर्डिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
फ्लेक्स फोटो/मायाको चिनो तयारी
प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
कार्यक्रमको ब्याच तयारी
विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
फोटो स्टुडियो/पि.भि.सी. कार्ड
9855068340/9802068340

बज्रवाराही रेडक्रस सभापतिमा गोपाली

◆ विकास संवाददाता

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा बज्रवाराहीको सभापतिमा सानुकाजी गोपाली चयन भएका छन् । बज्रवाराहीमा भएको रेडक्रस बज्रवाराहीको १६ औं साधारण सभाले गोपालीको सभापतित्वमा आगामी ४ वर्षका लागि नयाँ नेतृत्व चयन गरेको हो ।

सर्वसम्मत रूपमा चयन गरिएको समितिको सदस्यहरूमा राजेन्द्र विंडारी, मेघराज बलामी, सुशिला गोपाली, रामबाबु सिं ठकुरी, नरहरी गोपाली, दीर्घकुमार सुवेदी, केदारबहादुर जोशी र सविन भक्त श्रेष्ठ रहेका छन् । साधारण सभाले सभापति र बाँकी सदस्यहरू चयन गरेपछि कार्यसमितिको बैठकले उपसभापति, सचिव, कोषाध्यक्ष लगायत पदाधिकारीहरू चयन गर्ने रेडक्रसको बैधानिक व्यवस्था छ ।

विधान अनुसार एक जना सदस्य मनोनित हुनेछ भने निवर्तमान सभापति पदेन सदस्य रहने व्यवस्था छ । नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मकवानपुरका

उपसभापति झम्कप्रसाद गौतमको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रमको सभाध्यक्षता रेडक्रस बज्रवाराही उपशाखाका महेश्वर सुवेदीको रहेको थियो ।

कार्यक्रममा जिल्ला रेडक्रसका अभियन्ताहरू लालबहादुर थापा, खेमराज सापकोटा, पिताम्वर बास्तोला लागतयको उपस्थिति रहेको थियो । सभापतिमा चयन भएपछि गोपालीले रेडक्रसलाई अझ व्यापक बनाउने बताए ।

जिम्मेवारीलाई .. ..

रजत जयन्ती मनाए, कति शिक्षकहरूले पेन्सन खाए, विद्यालयमै पढेका विद्यार्थीहरू ठुल्ठुला पदमा पुगे तर त्यही बिद्यायलमा निरन्तर कार्यरत बिद्यालय सहयोगीहरू भने यथास्थितिमा रहनु प्रति ध्यान आकृष्ट गर्नु पर्ने बताए ।

प्रथम नगर अधिवेशनले जनकल्याण माविका लेखापाल मधुसुदन रायमाझीको अध्यक्षतामा १६ सदस्यीय थाहानगर कमिटी गठन गरेको छ । कमिटिको महिला उपाध्यक्ष सरस्वती मावि देउखेलका रोजिता सापकोटा र नाटेश्वर मावि टौखेलका पुरूषोत्तम गोपाली, सचिव झम्केश्वरी माविका जर्म श्रेष्ठ, कोषाध्यक्ष सुनौला माविका लव राई, सह–सचिव महांकाल प्राविका सम्झना तामाङ र सदस्यहरूमा रविन्द्र प्रसाद बिडारी बज्रवाराही मावि, शुभ मोक्तान वागेश्वरी मावि, अर्जुन थापा इन्द्रायणी मावि, गोमा थापा उदय प्रावि, अमृता खत्री प्रावि, मंगलमाया बल कालीदेवी प्रावि, विकास प्रधान सुन्दरी देवी मावि, सञ्जिव बलामी स्वछन्द भैरब मावि, बाबुकाजी आलेमगर मत्स्य नारायण मावि, मैया श्रेष्ठ सरस्वती निमाविका रहेका छन् ।

झम्केश्वरी माविका लेखापाल जर्म श्रेष्ठले सञ्चालन गरेको अधिबेशनमा नेपाल बिद्यालय कर्मचारी युनियन केन्द्रिय सदस्य अर्जुन थापा, अखिल नेपाल शिक्षक संगठन जिल्ला सदस्य कृष्ण बहादुर बिष्टको विशिष्ट आतिथ्यता रहेको थियो भने थाहा नगर भित्रका विद्यालयका विद्यालय सहयोगी, लेखापाल, तथा पत्रकारहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

पर्यटक डोऱ्याउँदै.... .. . ..

नवराज पराजुली, फूलमान वल, हेमन यात्री, विना थिङ तामाङ, राबत, अनिता न्यौपाने, अप्सरा तिम्सिना, संगीतश्रोता, असीम सागर, ईश्वर कँडेल, छवि अनित्य जोतारे धाइवा, नवीन प्यासी, निमेष निखिल, प्रकाश रम्घाली, प्रतिमा पाठक, बाबु त्रिपाठी, बिर्खे अञ्जान, रञ्जना निरौला, राम अविकास, सुदेश सत्याल, सुवास खनाल, पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न मुलुकभरबाट कविहरु आउनु निकै उत्साहको क्षण बनेको बताउँदै गाउँपालिका अध्यक्ष जीवन लामाले आउँदा दिनमा पनि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने बताए । उपाध्यक्ष उमाकुमारी लामाले पनि पहिलो पटक गाउँमा साहित्यकारहरु पाउँदा खुसी लागेको बताइन् । र, खुशी व्यक्त गरिन् । 'यो एक किसिमले महत्वकांक्षी

हेम प्रभास, सौरभ कार्कीसहित स्थानीय कविहरु रश्मी लामा र श्याम लामाले समेत कविता सुनाए।

अघिल्लो दिन अर्थात् १८ फागुनमा गाउँपालिकाले गरेको विद्यालयस्तरीय कविता प्रतियोगितामा भने नवीन गोले, सुशीला वाइबा, अनिता लामा र निरूता कार्की उत्कृष्ट ठहरिए । इन्द्रसरोवरको कार्यक्रम थियो,' काव्ययात्राका संयोजक राज शाहले भने, 'व्यवस्थापन र तालभित्र सुरक्षाका अनेक समस्या थिए तर सोचेभन्दा राम्रो भयो ।' गाउँपालिकाका तर्फबाट कार्यक्रम संयोजन गरेका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रोशन पुनले इन्द्रसरोवरको पर्यटन प्रवर्द्धनमा कार्यक्रम कोशेढुंगा सावित भएको दाबी गरे।

थाहाको दम्कीमा छार मेन्दो समिति गठन

◆ विकास संवाददाता

उत्तरी मकवानपुर थाहा नगर पालिका ३ दम्कीमा पूर्णसिंह पाखख्रिनको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय छार मेन्दो समिति स्थापन गरिएको छ । दम्कीमा भएको भेलाले उक्त पाख्रिन सहित सहसंयोजकमा सूर्य झ्लोन, सदस्यहरूमा मनोज तितुङ, भरत लामा, व्रिन्दा योञ्जन, दिपा बल, समिता तामाङ, विष्णु जिम्मा र श्रवण लामा चयन गरेको हो ।

समितिले वर्तमान समयमा तामाङ जातीको लोभ हुदै गएको संस्कृतिको संरक्षण गर्ने जनाएको छ । तामाङ भाषाको छार मेन्दोको नेपाली अर्थ भने 'नयाँ फूल' हुन्छ । भेलाकै अवसरमा राजु योञ्जनले तामाङ जातीको विशेष ज्ञान गराउने,

तामाङ जातीको विषयमा लेखिएको पुस्तक समितिलाई हस्तान्तरण गरेको छ ।

वर्तमान समयका युवा परदेश पालयन संगै आफ्नो संस्कृति विर्सदै गएका र आफ्नो गाउँ ठाउँमा विभिन्न छाडा संस्कृति भित्रना थालेकोले आफ्नो पहिचान र संस्कृति जोगाउनको लागि समितिको आवश्यकता परेको अध्यक्ष पाख्रिनको भनाई छ ।

विकास खबरपत्रिका
साप्ताहिक
हरेक सोमबार
पढ्न छुट्ला है ।

सूचना ! सूचना !! सूचना!!!

यस थाहा नगरपालिका नगर कार्यपालिका सामाजिक विकास समिति अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नको लागि प्रत्येक वडाबाट अपाङ्गता भएकाहरुको विवरण संकलन गर्ने कार्य भइरहेकोले जुनसुकै किसिमको अपाङ्गता भएको भए पनि यहि फागुन १५ गतेभित्र आफ्नो वडा कार्यालयमा गई अपाङ्गता विवरण अभिलेख गराउनुहुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सामाजिक विकास समिति
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

नयाँ व्यवस्थापनसहित खुल्यो

दामन भ्यू टावर एण्ड रिसोर्ट

;Dks{ e/t ufkfnL
मोवाइल नं. ९८५११२५७०८
होटल प्रकाश इन्टरनेशनल
प्रा. ली. द्वारा सञ्चालित

:sfe6/
60fS6/

/fn/
l6k/
निर्माणसम्बन्धी सम्पूर्ण सेवा
बी . एण्ड पी. निर्माण सेवा
थाहा-६, बज्रवाराही, मकवानपुर
९८५१०६३९४७(प्रदिप), ९८४५४०४३५५(सुरज)

अनलाईनबाटै
ufpB{/sf va/, ca ljZje/
www.bikaskhabar.com
लगअन गर्नुहोस् ।
'तपाई जहाँ, विकासखबर त्यहाँ'
दैनिक कुनै पर्दैन
पलपलको खबर....
विकासखबर डट.कम.
इमेल:
bikaskhabar@gmail.com

● ljsf; dN6ldl8ofsf nflu kf|fzs :सुरजकुमार भुजेल (९८५५०६८६९५)● ;Dkfbs : कुमार नेगी (९८५५०६८०७०)● ;dfrf/ ;Dkfbs : अशोकसुजन श्रेष्ठ (९८५५०६८३५३)● sfof{no : थाहा-४, मकवानपुर● db|f : श्रीया अफसेट प्रेस हेटौंडा ● Odj : *bikaskhabargmail.com*